

Výročie skautingu v Michalovciach

Skauting bol na našom území známy už z čias Uhorska a pracovali tu hlavne maďarskí a židovskí skauti. Hneď v prvom roku vzniku novej Československej republiky začali aj na Slovensku vznikať prvé slovenské skautské oddiely.

Veľkým prínosom pre rozvoj slovenských skautských oddielov bol prílev českých učiteľov a úradníkov. Práve pod vedením jedného z nich, profesora gymnázia Antona Vaniša vznikol na sviatok sv. Juraja 24. apríla 1927 prvý slovenský skautský oddiel v Michalovciach. No neboli to prví skauti

Nový oddiel. Dňa 24. apríla založený bol oddiel Michalovce 1. na tamomšom gymnáziume. Oddiel založil, na priamy popud p. riaditeľa gymnázia Šalouna, br. Janza. Vedúcim je br. prof. Vaniš a patronát nad oddielom prevzal profesorský sbor. Je nádej, že oddiel bude pekne a usilovne pokračovať na cestách skautskej výchovy. Zatiaľ mu prajeme bratské: „Zdar!”

v meste. Už niekoľko rokov pred nimi tam pracoval oddiel židovských skautov z organizácie Hašomer Kadimah. V celorepublikovom skautskom časopise *Buď pripravený* bola pri príležitosti vzniku oddielu uverejnená táto správa.

Na fotografii nižšie je profesor Anton Vaniš medzi ostatnými učiteľmi gymnázia.

V roku 1928 mal už oddiel 30 registrovaných skautov. Pod vedením prof. Vaniša uskutočnil oddiel v lete putovné výpravy na trasách Michalovce – Jasiňa – Hoverla; Michalovce – Medzilaborce – Lupkov; z Michaloviec na Slanský hrad a Izru; Herľany – Šimonka, či Morské oko – Sninský kameň – Vihorlat. Koncom roka bol profesor Vaniš z Michaloviec preložený a vedenia oddielu sa ujal prof. Dr. Stein. Nastal však útlm činnosti, ktorý našťastie netrval príliš dlho. Výrazný rozvoj skautingu v meste zaznamenal

príchod profesora Přecechtěla v roku 1929. Funkciu okresného spravodajcu v tom čase v Michalovciach vykonával istý Stránayai. V decembri získali michalovskí skauti svoju prvú vlajku a postupne sa rozrastala členská základňa. V apríli 1930 sa uskutočnili okresné skautské dni a počet oddielov sa rozrástol. V Michalovciach v tej dobe pracoval skautský zbor pod vedením profesorov Přecechtěla a Pražáka. V zbere boli štyri oddiely skautov a vydávali časopis *Kupredu*. Jeden z oddielov

skautov (17-členný) viedol Vojtech Grún. Koncom roka v Michalovciach vznikol aj oddiel skautiek. Michalovskí skauti začali v roku 1931 vydávať nový časopis *Lúč*, ktorý sa umiestnil na popredných priečkach v hodnotení skautských časopisov. Michalovce patrili medzi najaktívnejšie skautské mestá na Slovensku. V tomto období pracoval aj 28-členný oddiel židovských skautov. Výraznou vedúcou osobnosťou židovského skautingu bol Benjamín Bornstein - Berco.

Po dohode s ústredím Slovenských katolíckych skautov vznikol 19. februára 1933 v Michalovciach aj zbor katolíckych skautov. Na jeho čele stál prof. Štefan Hlaváč. Dňa 25. februára 1933 boli zriadené dva oddiely: I. oddiel rím. kat. skautov a I. oddiel gr. kat. skautov. Prihlásení rím. kat. študenti boli

zadelení do družín Tigrov a Orlov, gr. kat. oddiel tvorili družiny Kamzíkov a Levov. Všetci skauti v meste patrili spoločne do Zväzu Junákov – skautov Republiky Československej. Niekoľko skautov sa

v roku 1933 zúčastnilo medzinárodného Jamboree v maďarskom Gődölló. Aj katolíckemu skautingu sa v meste darilo a už v roku 1935 vznikol oddiel katolíckych skautiek pod vedením Anny Kolesárovej (pozn. nejde o bl. Annu Kolesárovú). V roku 1937 sa stal vodcom katolíckeho zboru prof. Emanuel Böhm, významný slovenský učiteľ, chemik, politik, vydavateľ a bojovník za národné a ľudské práva Slovákov. Obdobie 30. rokov 20. storočia bolo pre skauting v Michalovciach mimoriadne priaznivé. Skauti podnikali množstvo výprav, pestovali šport, hlavne volejbal a aktívne sa zapájali do verejného života. Prišiel však rok 1938 a s ním rozpad Československej republiky a zákaz skautingu. Profesor Hlaváč v skautskej kronike len stroho poznamenal: „V decembri 1938 veliteľ katolíckych skautov v Michalovciach Dr. Štefan Hlaváč riadne odovzdal na mestskom dome Hlinkovej garde skautský inventár a pokladničnú knihu.“ Nastali vojnové roky, ktoré najviac poznačili najmä miestnych židovských skautov a ich rodiny.

Po skončení vojnových útrap bol skauting v roku 1945 obnovený aj v Michalovciach. O skautskej činnosti toho však veľa nevieme. Vieme len, že bol obnovený chlapčenský aj dievčenský oddiel. Zbor viedol istý Akela a činnosť pretrvávala až do úplnej likvidácie skautingu v roku 1949. Činnosť v tomto období na krátko obnovili aj židovskí skauti.

Michalovskí skauti a skauti v roku 1947

Či zasiahlo druhé obnovenie skautskej činnosti v roku 1968 nevieme. Skauting v Michalovciach ožil znovu až v roku 1990 zásluhou starých činovníkov Jána Mihoviča a Jozefa Bočáka. Hoci sa mu už nedarilo až tak dobre ako to bolo v dobe jeho začiatku, skauting v meste aj s menšou prestávkou pretrval dodnes. Prajeme teda michalovským skautom veľa síl a odvahy napredovať a tiež mnoho krásnych skautských zážitkov.

Michalovskí katolícki skauti s profesorom Hlaváčom

Radcovia súčasného 1. oddielu z Michaloviec